

*Uppföljning av särskilt
urval vid antagning*

Högskoleverkets rapportserie 2002:1 R

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

*Uppföljning av särskilt
urval vid antagning*

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Uppföljning av särskilt urval vid antagning

Producerad av Högskoleverket i januari 2002

Högskoleverkets rapportserie 2002:1 R

ISSN 1400-948X

Innehåll: Högskoleverket, utredningsavdelningen, **Joakim Palestro**

Grafisk form: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, januari 2002

TRYCKT PÅ MILJÖMÄRKT PAPPER

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Historik	7
1997 års regler om särskilt urval	7
Högskoleverkets policy	8
Beviljade tillstånd 1997–2001	9
Högskoleverkets enkätundersökning	11
Syfte och genomförande av uppföljningen	11
Sammanfattning av lärosätenas svar	12
Slutsatser av uppföljningen	13
Prop. 2001/02:15 Den öppna högskolan	15
Öka rekryteringen från underrepresenterade grupper	15
Alternativt urval	15
Reell kompetens	16
Reflektioner inför framtiden	16
Bilaga 1 Enkät	19
Bilaga 2 Samtliga lärosäten som beviljats tillstånd tillsvidare och tidsbegränsat	25
Bilaga 3 Sammanfattade svar per utbildning och lärosäte	27

Sammanfattning

Denna rapport är en uppföljning av hur högskolor och universitet använder s.k. särskilt urval för antagning. Med särskilt urval menas att lärosätet antar studenterna till en viss utbildning på andra grunder än enbart gymnasiebetyg och högskoleprovspoäng, exempelvis genom personliga intervjuer. Sedan 1997 har universitet och högskolor möjlighet att ansöka om tillstånd för detta hos Högskoleverket.

Resultatet av uppföljningen visar att universitet och högskolor använder särskilt urval för att hitta lämpliga studenter eftersom det finns möjlighet att ta hänsyn till egenskaper som inte mäts av betyg och högskoleprovsresultat. Några lärosäten vill ge sökande som inte har tillräckliga betyg och högskoleprovsresultat en chans medan andra anger att syftet är att vidga den sociala och etniska rekryteringen.

Resultatet visar även att särskilt urval inneburit att studieavbrotten bland de antagna har minskat på flera utbildningar. När det gäller studenternas studieresultat är skillnaderna små mellan dem som antagits med särskilt urval och övriga studenter.

De medicinska utbildningarna uttrycker tydligast fördelarna med särskilt urval. Andelen avhopp är lägre bland de studenter som antagits med särskilt urval samtidigt som de i större utsträckning deltar i utbildningsnämnder etc.

En nackdel är att det särskilda urvalet är kostnadskrävande och att det kräver extra arbetsinsatser från personalen. I vissa fall förekommer också att extern personal anlitas, vilket resulterar i högre antagningskostnader.

Rapporten bygger på en enkät som skickades ut under sommaren 2001 till de berörda utbildningarna. Rapporten diskuterar även vilken inverkan regeringens proposition ”Den öppna högskolan” (prop.2001/02:15) får på särskilt urval i framtiden.

Historik

1997 års regler om särskilt urval

Sedan 1997 har universitet och högskolor möjlighet att ansöka hos Högskoleverket om tillstånd att anta studenter med särskilt urval istället för gängse metoder för urval såsom gymnasiebetyg och högskoleprovsresultat. I tillämpningen av särskilt urval används i så gott som samtliga fall en intervju av den sökande, vars resultat tillsammans med övriga meriter ligger till grund för erbjudande om plats. På så sätt kan utbildningsanordnaren få en mer nyanserad bild av dem som söker till utbildningen. Vid intervjutillfället har också lärosätet möjlighet att ge den sökande fördjupad information om utbildningen.

Högskoleverket har utbildat en praxis som innebär att verket inte ger tillstånd till att använda särskilt urval för mer än maximalt två tredjedelar av utbildningsplatserna på en utbildning. Bevekelsegrunden för att begränsa urvalet via särskilt prov är en önskan att främja mångfald vad avser urvalsinstrument. För läsåret 1997/1998 gav Högskoleverket tidsbegränsade tillstånd. Vid det tillfället tillät verket att samtliga utbildningsplatser besattes via särskilt urval. Under 1997, när lärosätena inkom med förnyade ansökningar, medgav verket tillstånd som ej var tidsbestämda. För de tillstånd som har givits från och med år 2000 har verket infört ett krav på utbildningsanordnarna att inkomma med en utvärdering av verksamheten inom tre alternativt sex år.

För att bl.a. bedöma ansökningar om att få anordna särskilt urval tillsatte Högskoleverket 1997 *Provrådet*. Tillsammans med detta rådgivande organ utarbetade verket kriterier för bifall. Provrådets andra huvuduppgift var att medverka till att beslut om högskoleprovet förankrades på lärosätena och att bidra till att forskning och utveckling kring högskoleprovet kom till stånd. Som ordförande i Provrådet förordnades professor Berit Askling, Institutionen för pedagogik och didaktik vid Göteborgs universitet. Provrådet avslutade sin verksamhet år 2000 med antologin *Antagning till högskolan – erfarenheter och visioner* (Högskoleverkets rapportserie 2000:14 R). Provrådet avlöstes samma år av *Tillträdesrådet*, vars syfte är att föra en vidare diskussion kring rekrytering och urval. Professor Per Thullberg, rektor vid Södertörns högskola, är ordförande i Tillträdesrådet.

Särskilt urval för antagning regleras i Högskoleförordningens 7 kap. 15 § och 16a §. I 15 § står att:

Andra särskilda prov än Högskoleprovet får användas som urvalsgrund endast i fråga om

utbildningar som förbereder för yrkesområden som ställer krav på vissa personliga egenskaper eller särskild kompetens, och

utbildningar med konstnärlig inriktning.

I fråga om utbildningar som avser stycke 1 beslutar Högskoleverket om tillstånd för högskolan att använda proven och om de villkor som skall gälla för användningen. (SFS 1996:984)

I § 16 a står att:

Om det finns särskilda skäl, får Högskoleverket medge att en högskola vid urval till en viss utbildning får tillämpa annan urvalsgrund eller göra annan platsfördelning än som avses i 12 paragrafen. Ett medgivande skall avse ett eller flera bestämda antagningstillfällen. (SFS 1998:1003).

Konstnärliga utbildningar är undantagna från förordningen om särskilt urval och får därför använda metoden utan prövning från Högskoleverket.

Högskoleverkets policy

Det av Högskoleverket tillsatta Provrådet tog under det inledande skedet av arbetet fram en policy för hanteringen av ansökningar om att få tillämpa ett särskilt urval. Rådets policy kom också att bli Högskoleverkets. Rådet rekommenderade följande policy för lärosäten som söker tillstånd:

- lärosätet bör eftersträva mångfald i såväl urvalsgrunder som urvalsinstrument
- lärosätet bör beakta de svårigheter som finns i att precisera de personliga egenskaper som särskilda prov skall mäta och de mättekniska svårigheter som är förknippade med detta
- lärosätet bör beakta osäkerheten i tillgängliga mätinstrument
- lärosätet bör överväga vems intressen som primärt gynnas av urval genom särskilt urval
- lärosätet bör i första hand använda särskilda prov för att pröva lämplighet för utbildning och inte för yrke
- lärosätet bör lägga lika stor vikt vid rättssäkerheten vid användning av särskilda prov som vid andra urvalsförfaranden.

Vad gäller konkreta regler för utformning av särskilda prov kom rådet efter diskussion med verkets tjänstemän fram till följande tolkning:

- särskilda prov får ej fungera som ett behörighetskrav
- särskilda prov får ej i första hand vara ett sätt att välja bort sökande
- högst två tredjedelar av platserna får besättas genom särskilda prov
- förstahandsval av berörd utbildning får ej ingå som ett villkor i den särskilda urvalsprocessen
- urvalsprocess med flera steg, som t.ex. baseras på betyg och högskoleprov, får användas.

För underlag i ansökningarna om tillstånd ansåg Provrådet att administrativ rimlighet tillsammans med relevanta och jämförbara uppgifter borde vara vägledande. Rådet gjorde också den bedömningen att uppföljning och utvärdering ska vara ett givet inslag i alternativ antagning med särskilt prov. Detta är dels av vikt för utbildningsanordnaren, dels något som Högskoleverket behöver för att överväga och utveckla den praxis verket ansvarar för.

Beviljade tillstånd 1997–2001

Fram till 2001 har Högskoleverket beviljat 48 utbildningsprogram eller fristående kurser ej tidsbegränsade tillstånd att använda särskilt urval. 6 utbildningar beviljades 2000 tidsbegränsade tillstånd med krav att inkomma med en utvärdering efter tre respektive sex år. 17 lärosäten är huvudmän för de utbildningar som erhållit tillstånd. I bilaga 2 redovisas samtliga lärosäten och utbildningar med tillstånd. Den huvudsakliga motiveringen när Högskoleverket har givit avslag har varit att utbildningen inte uppfyllt de villkor som ställs i högskoleförordningen om särskilt urval.

Ansökningar om att få använda ett särskilt urval till grundkurser i främmande språk har avslagits med hänvisning till att regelverket inte tillåter detta. Likaså har det inte accepterats att man krävt att den aktuella utbildningen ska vara ett förstahandsval. Enligt Högskoleverket är ett sådant krav inte förenligt med gällande regelverk.

Inför antagningen till höstterminen 1998 var det många lärosäten som ville tillsätta samtliga platser via särskilt urval. Om deras ansökningar för övrigt uppfyllde gällande krav så gavs de möjlighet att tillsätta två tredjedelar av platserna med särskilt urval. Några utbildningar valde då att inte utnyttja möjligheten att använda ett särskilt urval. Ett undantag från två tredjedelsregeln har gjorts. Trafikflygarhögskolan vid Lunds universitet har beviljats tillstånd att använda särskilt urval till samtliga platser på trafikflygarutbildningen.

Ett flertal ansökningar som inkom till Högskoleverket gällde konstnärliga utbildningar som är undantagna från krav på tillstånd för att få använda särskilt urval (Högskoleförordningen 7 kap. 15 §).

Högskoleverkets enkätundersökning

Syfte och genomförande av uppföljningen

Syftet med uppföljningen är att utreda vad som varit lärosätenas mål med att begära tillstånd för särskilt urval och i vilken utsträckning man utnyttjat tillstånden. Ett ytterligare syfte är att undersöka vilka effekter det särskilda urvalet haft på studieavbrott och studieresultat, liksom om och i så fall hur lärosätet har följt upp användningen av särskilt urval. Vidare är det intressant att belysa den hittillsvarande användningen av särskilt urval mot bakgrund av regeringens nyligen lagda proposition ”Den öppna högskolan” (prop. 2001/02:15). Kommer propositionens förslag att ge universitet och högskolor möjligheter att använda ett särskilt urval påverka intresset för att via tillstånd från Högskoleverket använda ett särskilt urval? Detta är något som framtiden får utvisa. Erfarenheterna från tillståndsgivningen bör samtidigt vara värdefulla inför de nya initiativ om särskilt urval som lärosätena nu får möjlighet att pröva. Ett syfte med verkets uppföljning är också att sprida information om verksamheten med särskilt urval såväl till högskolan som till en bredare publik.

Uppföljningen bygger på en enkät som skickades ut till de berörda lärosätena den 29 juni 2001 (bilaga 1). Alla utbildningar som har tillstånd att till vidare använda särskilt urval ingår i undersökningen, vilket innebär 48 utbildningar vid 17 lärosäten.

Samtliga lärosäten som har utbildningar med tillstånd att använda särskilt urval, både tidsbegränsade och ej tidsbegränsade tillstånd, redovisas i bilaga 2. Senast den 1 oktober 2001 skulle lärosätena inkomma med svar på enkäten till Högskoleverket. Nio utbildningar har, trots påminnelser, inte besvarat enkäten.

Dessa är:

- Logopedutbildningen vid Karolinska Institutet
- Lärarutbildningen vid Linköpings universitet
- Arkitektutbildningen vid Lunds universitet
- Studie- och yrkesvägledarutbildningen vid Lärarhögskolan i Stockholm
- Dagstidningsredigering A2, Journalistutbildning, Kreativt skrivande A, Teater, estetik, pedagogik vid Mitthögskolan
- Psykologlinjen vid Stockholms universitet.

Fyra utbildningar med tillstånd, nämligen socionomutbildning med mångkulturell inriktning vid Södertörns högskola, magasinredigering A1 samt tidningsdesign och desktop orienteringskurs vid Mitthögskolan har upphört. Gastronomiprogrammet vid Umeå universitet har ny huvudman.

Sammanfattning av lärosätenas svar

Nedan presenteras en sammanfattning av lärosätenas svar. I bilaga 3 presenteras svaren på lärosätetsnivå.

Samtliga lärosäten anger att syftet med det särskilda urvalet är att hitta lämpliga studenter, även om det uttrycks på olika sätt. Några lärosäten uttrycker explicit att de vill ge de sökande som inte har tillräckliga meriter vad avser de reguljära urvalsgrunderna, nämligen betyg och högskoleprovsresultat, en chans. Vad som också uttrycks är att man i det särskilda urvalet har möjlighet att ta hänsyn till egenskaper som inte mäts av betyg och högskoleprovsresultat. Några lärosäten anger att syftet är att minska den sociala och etniska snedrekryteringen.

En återkommande punkt i många svar är att det särskilda urvalet ger lärosätet en möjlighet att informera de sökande om utbildningen på ett grundligt sätt.

Enligt lärosätenas bedömningar ligger andelen studieavbrott på samma nivå eller lägre hos den grupp studenter som antagits via särskilt urval. I vissa fall har studieavbrotten dramatiskt minskat. De medicinska utbildningarna uttrycker tydligast fördelarna med särskilt urval. Dels är andelen avhopp lägre bland de studenter som antagits med särskilt urval, dels deltar dessa studenter i större utsträckning i utbildningsnämnder etc. Inget lärosäte redovisar att studieavbrotten ökat genom antagning med särskilt urval.

En nackdel som anges är att det särskilda urvalet är kostnadskrävande och att det kräver extra arbetsinsatser från personalen. I vissa fall förekommer också att extern personal anlitas, vilket resulterar i än högre antagningskostnader.

Vad gäller studieresultat är skillnaderna små mellan studenter som antagits med särskilt urval och övriga. Även i detta fall redovisar de medicinska utbildningarna positiva omdömen om de studenter som antagits med särskilt urval. Inget lärosäte redovisar att studieresultatet är sämre för dem som antagits med särskilt urval.

Några lärosäten redovisar att de använder alternativt urval som ett kunskapsprov med krav på godkänt resultat för att bli antagen till utbildningen. Det gäller kurser i teckenspråk, vid Stockholms universitet, samt bebyggelseantikvariskt program och konservatorsprogrammet vid Göteborgs universitet.

Vad gäller uppföljning och utvärdering av särskilt urval har flera lärosäten gjort grundliga, återkommande uppföljningar och utvärderingar, medan andra varit mindre ambitiösa. Brist på resurser, eller tidsbrist, anges som grund till att man inte följt upp verksamheten i eftersträvd utsträckning. De medicinska utbildningarna tillhör dem som mest ambitiöst genomfört utvärderingar.

Några utbildningar anger att de inte längre använder sig av alternativt urval. Som orsak nämns bl.a. att antagningen med alternativt urval inte ledde till det förväntade målet (läkarutbildningen med forskningsinriktning, Uppsala universitet). Flera av de fristående kurserna i mediakunskap vid Mitt-högskolan har lagts ner.

Slutsatser av uppföljningen

De slutsatser som uppföljningen ger upphov till är flera. Intresse för att använda särskilt urval kan främst skönjas hos de medicinska utbildningarna. Också arkitektutbildningarna vid Kungl Tekniska Högskolan, Chalmers tekniska högskola och Lunds universitet använder särskilt urval. Utöver de nämnda är det ett antal utbildningar spridda över flera områden som använder sig av särskilt urval med olika mål och syften. En intressant fråga är varför intresset för att använda alternativt urval inte varit större?

Högskoleverkets tillståndsgivning baseras på förarbetena till regelverket från 1997 som förespråkade restriktivitet avseende alternativa urvalsmetoder. Högskoleverket har emellertid endast i undantagsfall sagt nej till lärosäten som ansökt om tillstånd.

Det är påfallande få utbildningar som ansökt om särskilt urval. Anledningarna är förmodligen flera. Kostnaden för antagning med särskilt urval är större än om antagning sker med sedvanliga metoder. Dessa kostnader är lättare att motivera när det gäller utbildningar som är kostnadskrävande, såsom läkar- och arkitektutbildningar m.fl., där varje avhopp från utbildningen blir kostsamt. För lärosätet finns då bl.a. ekonomiska skäl att finna vägar att minska avhoppsfrekvensen i utbildningen. Med hänsyn till den merkostnad som särskilt urval medför torde det vidare vara för utbildningar och kurser där söktrycket är högt och utbildningsplatserna få som man överväger detta.

Vidare synes kunskapen och intresset för antagningsfrågor vanligen vara en fråga för lärosätets förvaltning och ledning, medan institutioner och utbildningsansvariga ofta inte känner sig särskilt delaktiga i hur processer och former kring antagning utvecklas. Det kan ha bidragit till att lokala initiativ från utbildningsansvariga på institutionerna varit få. De eldsjälar som velat driva dessa frågor kan också ha stött på ett strikt regelsystem. I framtiden finns det dock större utrymme för lokala initiativ i antagningsprocessen. Detta tas upp närmare i avsnittet om regeringens proposition ”Den öppna högskolan”.

Prop. 2001/02:15

Den öppna högskolan

Regeringen presenterade i september 2001 propositionen ”Den öppna högskolan” som betonar högskolornas ökade ansvar att rekrytera studenter från studieovana miljöer. Propositionen har sedermera antagits av riksdagen.

Öka rekryteringen från underrepresenterade grupper

I propositionen betonas att rekryteringen från grupper som är underrepresenterade i högskolan ska ökas. För att markera betydelsen av en större mångfald bland studenter i högre utbildning föreslår regeringen att ett nytt stycke förs in i Högskolelagens 1 kap. 5 §:

... högskolorna aktivt skall främja och bredda rekryteringen till högskolan.

Detta mål ska sedan göras utvärderingsbart genom att högskolorna varje år formulerar handlingsplaner för breddad rekrytering med mätbara mål utifrån nyckeltal som har utarbetats i samråd med Högskoleverket. Redan i Högskoleverkets årsrapport 2001 presenterades för första gången statistiskt material kring bakgrundsvariablerna social bakgrund, etnisk bakgrund och föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Vidare aviseras i propositionen att regeringen kommer att tillsätta en rekryteringsdelegation med uppgift att främja projekt på lärosätena som bidrar till en breddad rekrytering. Högskolorna föreslås även få möjlighet att använda collegeutbildningar, med både gymnasiekurser och högskolekurser, för att underlätta övergången mellan gymnasieskola och högskola.

Alternativt urval

Lärosätena föreslås också få möjlighet att till 10 procent av studieplatserna som vänder sig till nybörjare anta studenter med lokalt beslutade alternativa urvalsmetoder. Det ska vara lärosätets styrelse som fattar beslut om vilka studieplatser som ska tillsättas med alternativt urval. Det alternativa urvalet kan innebära att lärosätets incitament att ansöka om tillstånd för särskilt urval enligt reglerna från 1997 minskar. Samtidigt torde de erfarenheter som vunnits inom ramen för tillstånden bli värdefulla som underlag för initiativ enligt det handlingsutrymme som lärosätena nu får enligt prop. 2001/02:15.

Proposition anger vidare att:

En högskola bör, inom ramen för det alternativa urvalet, t.ex. ha möjlighet att till en viss utbildning anta sökanden som har vissa angivna förkunskapskrav. Om det finns ett uttalat behov av personal av ett visst kön eller med ett annat modersmål än svenska eller om det finns regionala behov av att utbilda en viss typ av arbetskraft bör högskolan också kunna tillämpa bestämmelsen... Bestämmelsen bör kunna användas för en del av platser eller för alla platserna inom ett utbildningsprogram eller en kurs. (*prop. 2001/02:15, s. 65*).

Propositionen innebär således att lärosätena ges möjlighet att välja att tillsätta alla platser på en viss utbildning med alternativt urval. Inom ramen för den hittillsvarande tillståndsgivningen har Högskoleverket tillämpat en praxis att maximalt två tredjedelar av platser bör få tillsättas enligt särskilt urval. I propositionen definieras inte närmare vilka former som kan bli aktuella för lärosätena inom ramen för det nya alternativa urvalet, men enligt verkets bedömning torde de metoder som fått tillämpas inom ramen för tillstånden utgöra alternativen i det nya sammanhanget. Vilka konsekvenser detta kommer att få för Högskoleverkets tillståndsgivning avseende särskilt urval återstår att se. Propositionen pekar på att olikheter utifrån den enskilda utbildningens speciella karaktär bör få förekomma.

Enligt propositionen ska verket följa utvecklingen när det gäller det särskilda urvalet. Högskoleverket kommer att via uppföljning och tillsyn verka för att det särskilda urvalet håller hög kvalitet och att rättssäkerhetsfrågorna beaktas.

Reell kompetens

I propositionen diskuteras även begreppet *reell kompetens*. Regeringen föreslår att den som genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig grundläggande högskoleutbildning också ska anses vara behörig för sådan utbildning (s. 54 och 59). Ett exempel som tas upp i prop. är en utländsk akademiker som idag nekats tillträde till kompletterande kurser enbart på grund av att hon eller han saknar den formella särskilda behörigheten.

Reflektioner inför framtiden

I prop. 2001/02:15 föreslås förändringar för antagning till högskolan. De metoder som används inom särskilt urval enligt tillstånd bör bli föremål för nytt intresse hos lärosätena då de söker nya vägar att rekrytera studenter och att minska antalet avhopp. Att kanalisera den kunskap som finns hos dem som arbetat med alternativa urvalsmetoder till resten av den svenska högskolan blir viktigt. De fördelar och nackdelar som metoderna medför kan bli tillgängliga

när lärosätena arbetar med att genomföra det alternativa urval som propositionen öppnar för. På så sätt kan lärosäten och utbildningar utbyta erfarenheter med varandra, vilket minskar arbetsbördan för dem som ämnar införa de nya antagningsformerna.

Ett viktigt generellt motiv för att utveckla metodiken för urval är att de studenter som antas ska ha god framgång i sina studier. Hur man ska mäta studieframgång är inte enkelt och har varit föremål för omfattande diskussioner, bl.a. när lärosäten förberett användning av alternativ till de sedvanliga urvalsinstrumenten betyg och högskoleprov. En vanlig uppfattning är att dessa inte mäter de sökandes intresse eller lämplighet för den sökta utbildningen. Studenter med goda formella meriter antas till kostsamma utbildningar med högt söktryck trots att de kanske borde ha valt andra utbildningar. Varje studieavbrott blir en stor kostnad för den enskilda individen, det ansvariga lärosätet och i förlängningen även för samhället.

Med propositionen ger regeringen signaler om en förändring mot ett mer flexibelt antagningssystem. Detta kommer sannolikt att bidra till att intresset för antagningsfrågor ökar hos universitet och högskolor. De medel som Rekryteringsdelegationen kommer att dela ut under de följande tre åren, 120 miljoner kronor, kommer att vara eftersökta i högskolesektorn. Utbildningsansvariga på lärosätena, som är intresserade att skapa utbildningar med uttalade syften att nå grupper av sökande från studieovana miljöer, ges genom att resurser tillförs och regelverket utvecklas reella ekonomiska och strukturella möjligheter att göra detta. Att nå nya grupper av presumtiva studenter är på många sätt också en nödvändighet med tanke på det vikande intresset för högre studier.

Vilken roll kan de metoder som används inom ramen för särskilt urval enligt tillstånd från Högskoleverket spela i denna utveckling? Svaret är möjligen att dessa kan ge lärosätena möjlighet att se till hela individen, till individens drivkraft och lämplighet för den sökta utbildningen. Samtidigt kommer frågor om de sökandes rättssäkerhet att hamna i fokus. Det kan finnas en risk att rättssäkerheten sätts åt sidan vid tillämpning av andra urvalsmetoder än gymnasiebetyg och högskoleprovsresultat.

Möjligheten att använda ett särskilt urval kan enligt verkets mening bidra till att arbete utifrån politiska målsättningar, att öka rekryteringen från studieovana miljöer och underrepresenterat kön, skulle kunna bli mer konkret och systematiskt. De medel som nu är reserverade för ändamålet enligt prop. 2001/02:15, både Rekryteringsdelegationens 120 miljoner och de 70 miljoner som tilldelas lärosätena direkt för att utarbeta metoder för att mäta reell kompetens, är välbehövliga i detta sammanhang. Därmed kommer det skapas bättre ekonomiska förutsättningar för användning av särskilt urval för andra utbildningar än de som hittills varit aktuella, dvs. läkarutbildningar m.fl. där höga ersättningsnivåer gör det ekonomiskt rimligt att ta den merkostnad som särskilt urval innebär för att minska antalet studieavbrott.

Bilaga I

Enkät

Enkät rörande uppföljning av särskilt tillstånd för urval

Uppgiftslämnare:.....

Telefonnummer:.....

Befattning:.....

1. a) Tillämpar Ni särskilt tillstånd för alternativa urvalsgrunder under nuvarande termin?

JA

NEJ

Om nej, varför inte?

.....

.....

.....

.....

.....

1. b) Har Ni tillämpat det särskilda tillståndet för alternativa urvalsgrunder under någon termin?

JA

NEJ

Om nej, varför inte?

.....

.....

.....

.....

.....

Om ja på fråga 1 a):

2. Har urvalsinstrumentet/metoden förändrats sedan ansökan om tillstånd inlämnats till Höskoleverket?

JA

NEJ

Om Ja, på vilket sätt?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Hur stor del av de antagna har tillsatts med hjälp av alternativt urval? Ange antal och det totala antalet studenter på utbildningen?

Termin	Antal	Totala antalet på utbildningen
HT 97	_____	_____
VT 98	_____	_____
HT 98	_____	_____
VT 99	_____	_____
HT 99	_____	_____
VT 00	_____	_____
HT 00	_____	_____
VT 01	_____	_____
HT 01	_____	_____

4. Vilket/a mål önskar ni att antagning med särskilt tillstånd ska uppfylla?

.....

.....

.....

.....

.....

5. Har studieavbrotten ökat eller minskat hos studenterna som antagits med särskilt tillstånd i relation till studenterna som antagits med de sedvanliga urvalsinstrumenten?

- ÖKAT
- MINSKAT
- OFÖRÄNDRAT

6. Av vilka orsaker har studieavbrotten ökat eller minskat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Vilket studieresultat, i bemärkelsen avklarade högskolepoäng/termin, uppvisar studenter som antagits med särskilt tillstånd i relation till studenterna som antagits med de sedvanliga urvalsinstrumenten?

- BÄTTRE RESULTAT
- SÄMRE RESULTAT
- OFÖRÄNDRAT

8. Av vilka orsaker har studenterna som antagits med särskilt tillstånd uppvisat ett förbättrat eller försämrat resultat i relation till studenterna som antagits med de sedvanliga urvalsinstrumenten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Har någon uppföljning av antagning via särskilt tillstånd gjorts med hänsyn till studenternas:

a) Kön

JA

NEJ

b) Sociala bakgrund

JA

NEJ

c) Etniska bakgrund

JA

NEJ

d) Utbildningsmässiga bakgrund

JA

NEJ

Om ni svarat JA på någon av frågorna 9a, 9b, 9c, 9d:

10. Beskriv kortfattat resultatet

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Om ni svarat NEJ på någon av frågorna 9a, 9b, 9c, 9d:

11. Planerar ni att göra en uppföljning med utgångspunkt i ovannämnda aspekter?

JA

NEJ

12. Om NEJ, varför inte?

.....

.....

.....

13. Egna kommentarer

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bilaga 2

Samtliga lärosäten som beviljats tillstånd tillsvidare och tidsbegränsat

Följande lärosäten har blivit beviljade tillstånd som gäller tillsvidare:

Lärosäte	Utbildning
Högskolan i Gävle	Kreativ programmering
Göteborgs universitet	Bebyggelseantikvariskt program
Göteborgs universitet	Konservatorsprogrammet
Göteborgs universitet	Tandläkarprogrammet
Göteborgs universitet	Tandteknikerprogrammet
Göteborgs universitet	Läkarprogrammet
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	Pedagogik med inriktn. mot hälsopromotion
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	Sjuksköterskeprogrammet
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	Sociala omsorgsprogrammet
Karolinska Institutet	Läkarprogrammet
Karolinska Institutet	Läkarprogrammet, forsknings- inriktning
Karolinska Institutet	Tandläkarutbildning
Karolinska Institutet	Logopedutbildning
Karolinska Institutet	Tandteknikerutbildningen
Kungl Tekniska Högskolan	Arkitektutbildningen
Linköpings universitet	Läraryrkesutbildningsprogrammet
Linköpings universitet	Läkarprogrammet
Linköpings universitet	Sjukgymnastprogrammet
Linköpings universitet	Psykologutbildning
Linköpings universitet	Grundskolläraryrkesutbildningen 140–180 p
Lunds universitet	Arkitektutbildningen
Lärarhögskolan i Stockholm	Studie- och yrkesvägledarutbildningen
Malmö högskola	Studie- och yrkesvägledarprogrammet
Malmö högskola	Sociala omsorgsprogrammet – behandlingsarbete..
Mitthögskolan	Dagstidningsredigering A2, 10 p
Mitthögskolan	Internationell och interkulturell socioonomutbildning
Mitthögskolan	Journalistutbildning 100-140 p
Mitthögskolan	Kreativt skrivande A, 20 p
Mitthögskolan	Magasinredigering A1 (nedlagd)

Mitthögskolan	Teater, estetik, pedagogik, 10 p
Mitthögskolan	Tidningsdesign och desktop orienteringskurs A (nedlagd)
Mitthögskolan	Tidningsdesign och desktop orienteringskurs A, distans (nedlagd)
Mitthögskolan	Tidningsdesign och desktop orienteringskurs AB, 40 p (nedlagd)
Högskolan i Skövde	Medieprogrammet
Stockholms universitet	Psykologlinjen
Stockholms universitet	Språkkonsultlinjen
Stockholms universitet	Högre tolkutbildning i teckenspråk
Stockholms universitet	Kompletteringskurs i teckenspråk för hörande
Stockholms universitet	Grundkurs i teckenspråk, 20 p
Södertörns högskola	Socionom med inriktn. mot mångkulturella miljöer (nedlagd)
Umeå universitet	Läkarutbildning
Umeå universitet	Gastronomutbildning
Umeå universitet	Tandläkarutbildning
Uppsala universitet	Läkarprogrammet, forskningsinriktning (nedlagd)
Örebro universitet	Högre restaurangutbildning
Örebro universitet	Teckenspråk, 20 p för hörande
Örebro universitet	Teckenspråk, 20 p för döva

Följande lärosäten har fått ett tidsbegränsat tillstånd med krav på att inkomma med en genomgång och utvärdering av verksamheten:

Lärosäte	Utbildning	Tillståndstid
Högskolan i Gävle	Fastighetsmäklarprogrammet	2000–2003
Högskolan i Gävle	Programmet design och träteknik	vt2001,ht2001 och ht2002
Malmö högskola	Tandläkarutbildning	ht2001–ht2006
Malmö högskola	Tandteknikerutbildning	ht2001–ht2006
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla	Programmet för Filmproduktion	vt2001

Bilaga 3

Sammanfattade svar per utbildning och lärosäte

HÖGSKOLAN I GÄVLE

Kreativ programmering

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Att uppnå en bra gruppdynamik i studentgrupperna så att både kvinnor och män är representerade till minst 1/3 av den totala gruppen.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Inte undersökt. Kommer att studeras inom kort.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Inte undersökt. Kommer att studeras inom kort.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Konservators- och bebyggelseantikvariskt program

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Målet med att anta studenter med alternativt urval är att få motiverade studenter med goda förkunskaper. Utbildningsansvariga önskar också ge studenterna en korrekt bild av utbildningen innan de påbörjar sina studier.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten på utbildningen har minskat då studenter som antas med alternativt urval har bättre förkunskaper och är motiverade att genomgå utbildningen.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är oförändrade i och med antagning med alternativt urval.

Tandläkar- och tandteknikerprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet är att få motiverade studenter med äkta intresse för tandläkaryrket. I det praktiska testet påvisas om studenten har anlag för form och en god handmotorik.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten på utbildningen är oförändrade.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten på utbildningen är oförändrade.

Läkarprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att finna studenter som har goda förutsättningar att bli bra läkare. Vidare är syftet med antagningen att minska studieavbrotten och minimera risken för att personer som är olämpliga för läkaryrket kommer in på utbildningen. Utbildningen önskar bredda underlaget för rekrytering.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten bland de studenter som antagits med alternativt urval är mindre än 1/3 jämfört med VHS-antagna. Det finns en skillnad i studieavbrott mellan de antagna med alternativt urval och VHS antagna, oavsett från vilken kvotgrupp som studenterna i VHS-urvalet antogs. Skillnaden är dock störst för de studenter som antogs med högskoleprov eller högskoleprov och arbetslivserfarenhet som urvalsgrund. Orsaken till att studenter begär studieavbrott är sällan känt för utbildningsansvariga. Den vanligaste orsaken till studieavbrott uppges dock vara att studenter misslyckas i sin examination upprepade gånger och därför begär studieuppehåll. Studieuppehållet förlängs sedan utan att några nya poäng presteras varpå studenten inte återkommer till undervisningen.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studenterna som är antagna med alternativt urval har oftare maximal studiepoäng än VHS-antagna. Detta gäller även om man tar hänsyn till studieavbrott och studieuppehåll.

HÖGSKOLAN I TROLLHÄTTAN/UDDEVALLA

Programmet pedagogik med inriktning mot hälsopromotion, Sjuksköterskeprogrammet och Sociala omsorgsprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att beakta för utbildningen värdefulla kompetenser och egenskaper som inte alls eller i ringa omfattning bedöms genom betyg eller högskoleprov. På så sätt önskar utbildningen bereda möjligheten till de sökande som inte kan hävda sig genom de sedvanliga urvalsinstrumenten. Antagningen med alternativt urval syftar också till att studieavbrotten ska minska och att finna studenter som är lämpliga för utbildningen.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är oförändrade eller något färre. Utbildningens volym är liten varpå varje enskild individ får stort genomslag på studieavbrottsfrekvensen. Ur ekonomisk synvinkel har ett minskat antal studieavbrott stor betydelse för såväl den enskilda studenten som för lärosätet. Några rimliga orsaker till att studieavbrotten har minskat något är att studenten genom det alternativa urvalsförfarandet får ökad kännedom om såväl utbildningsprogrammet som lärosätet. Då urvalskriterierna är adekvata och om de mäts på ett någorlunda tillförlitligt sätt bör studenten vara motiverad och väl lämpad för utbildningen. Studenten känner sig också utvald genom det alternativa urvalsförfarandet.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är oförändrade av antagning med alternativt urval.

KAROLINSKA INSTITUTET

Läkarprogrammet och läkarprogrammet med forskningsinriktning

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att få motiverade och väl lämpade studenter.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten har minskat då de studenter som antagits med alternativt urval är mycket motiverade för läkarstudier.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med

alternativt urval?

Studieresultaten är oförändrade av antagning med alternativt urval.

Tandläkarutbildningen**Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval**

Att genom särskilda prov urskilja de sökande, som har stark motivation och en realistisk föreställning om tandläkaryrket, samt besitter mognad och förmåga att genomföra uppställda mål.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten har minskat då de studenter som antagits med alternativt urval är mer motiverade för tandläkaryrket än de studenter som är antagna genom VHS. Procentuellt sett har mindre än hälften så många antagna med alternativt urval begärt studieavbrott som de som antagits på traditionellt sett under perioden 1995-2000.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten bland de antagna med alternativt urval är bättre eller likvärdiga med de antagna på sedvanligt sätt.

Tandteknikerutbildningen**Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval**

Att genom intervjuer försöka få en bild av studenternas kunskaper och intresse för tandteknikerutbildningen, samt försöka utröna vilken bild de sökande har av utbildningen. Det praktiska provet vid antagningen ska göra de sökande medvetna om yrkets stora krav på hantverkskunnande samtidigt som de sökande får möjlighet att efter instruktion testa sin egen praktiska skicklighet.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten har minskat då de antagna fått bättre insikt om vad yrket innebär, vilket uppfattas som positivt och inledningsvis medfört färre avhopp.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten bland de antagna med alternativt urval är bättre då utbildningsledningen kunnat försäkra sig om att studenterna inte är opraktiska och att de är studiemotiverade.

KUNGL TEKNISKA HÖGSKOLAN

Arkitektutbildningen

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Antagning med alternativt urval till arkitektutbildningen utgörs av arkitektprovet. Avsikten med arkitektprovet är att det mäter färdigheter som inte framkommer i hög utsträckning i betyg eller högskoleprov. Arkitektprovet avser att mäta:

- iakttagelseförmåga – förmåga att avbilda föremål.
- social inlevelseförmåga – förmåga att i text och bild beskriva människors förhållande till olika situationer och miljöer.
- rumsligt och tredimensionellt tänkande – förmågan att förstå rumsliga sammanhang och uttrycka dessa i bild och modell.
- tekniskt-konstruktivt tänkande – förmågan att kunna gestalta och konstruera föremål, en byggnad eller apparat.
- kompositionsförmåga – förmågan att i olika material med hjälp av ljus, form och färg skildra t.ex. stämningar/rytm/rörelse.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten på utbildningen har minskat. Orsakerna till att studieavbrotten har minskat har inte detaljstuderats. Däremot uppfattas studenterna som mer motiverade när de genomgått flera urvalssteg under antagningsprocessen.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studenter som är antagna med alternativt urval åstadkommer något bättre studieresultat än antagna på sedvanligt sätt. Bedömningen är att de antagna med arkitektprovet i mindre utsträckning skriver svaga examensarbeten. Andelen studenter som gjorde mycket bra ifrån sig på examensarbetena var dock sprida jämnt på bägge grupperna.

LINKÖPINGS UNIVERSITET

Läkar- och sjukgymnastprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Antagning med alternativt urval syftar till att finna studenter som har förutsättningar att lyckas bra i studierna i den aktuella studiemiljön och den speciella studieuppläggnings som finns vid Hälsouniversitetet vid Linköpings universitet. Vidare är målet att få studenter som kan fungera bra i sin kommande yrkesverksamhet.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten har minskat något, däremot har studieuppehållen ökat. Orsakerna till att studieavbrotten minskat är möjligen att dessa studenter är mer motiverade och enligt intervjuer med studenterna känner de sig ”utvalda” då de antagits via intervju.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten bland de antagna med alternativt urval är sämre än de antagna med sedvanliga urvalsinstrument. Orsakerna uppges vara att betygsnivån från gymnasiet generellt är något lägre för de antagna med alternativt urval än de antagna med betyg.

Psykologprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Att utbildningsansvariga bland de sökande kan välja dem som har störst möjlighet att fullgöra studierna och störst möjlighet att bli lämpliga psykologer.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten har minskat då de antagna med alternativt urval är mer motiverade att fullfölja studierna. De som är antagna på sedvanligt sätt har inte blivit informerade om utbildningens speciella metodik, vilket gör att vissa anser att utbildningen inte längre är intressant.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultatet har inte analyserats och någon jämförelse mellan grupperna kan inte ges.

MALMÖ HÖGSKOLA

Sociala omsorgsprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att vidga den sociala och etniska rekryteringen bland studenterna på utbildningen. Att studenterna som antas ska tillföra utbildningen, och i förlängningen yrkesområdet, erfarenheter och kompetens som andra studenter inte självklart tillför.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är oförändrade för gruppen som antas med alternativt urval i relation till de antagna på sedvanligt sätt. En kartläggning av studieavbrotten kommer att göras under hösten 2001.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

En fullständig kartläggning är ännu inte gjord, men de preliminära resultaten visar inte på några signifikanta skillnader mellan grupperna.

Studie- och yrkesvägledarutbildningen

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Målet med antagning med alternativt urval är att bereda plats för studerande med låga betyg från gymnasieskola/komvux, men med ett intresse och lämplighet för yrket som vägledare. Då utbildningen har omprioriterat sina resurser kommer inte alternativt urval användas framöver.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är opåverkade av antagning med alternativt urval. Då tillströmningen av studenter till utbildningen är så stor kommer utbildningen framöver inte att anta studenter med alternativt urval.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval. Programmet har generellt en god genomströmningsfrekvens.

MITTHÖGSKOLAN

Internationell och interkulturell socionomutbildning

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att studenterna på utbildningen ska ha olika bakgrunder då utbildningen har en internationell karaktär. De studenter som antagits med alternativt urval har antingen utländsk bakgrund och erfarenhet av socialt arbete eller är studenter med stor erfarenhet av internationellt socialt arbete.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Det finns ingen skillnad mellan dem som antagits med alternativt urval och dem som antagits med högskoleprov eller betyg i studieavbrottsfrekvens. Utbildningen har generellt hög genomströmning (90%) och få studieavbrott.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

HÖGSKOLAN I SKÖVDE

Medieprogrammet

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att rekrytera studenter med viss konstnärlig färdighet som annars inte söker eller har för låga betyg. Antagning med alternativt urval är också en rekryteringsstrategi för att långsiktigt höja kvaliteten inom det konstnärligt estetiska området.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

STOCKHOLMS UNIVERSITET

Språkkonsultlinjen

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med utbildningen är att utbilda konsulter i svenska som ska kunna verka hos myndigheter, organisationer och företag. Detta ställer högre krav på särskilt den skriftliga språkbehärskningen. Det krävs att studenterna redan vid antagningen är duktiga skribenter. Sedan språkkonsultlinjen startats har ett särskilt prov använts vid antagning till samtliga platser för att förvissa sig om att studenterna har de förkunskaper som krävs.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är opåverkade av antagning med alternativt urval. I förhållande till andra kurser är dock studieavbrotten få då studenterna har goda förkunskaper.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Högre tolkutbildning i teckenspråk, kompletteringskurs i teckenspråk och grundkurs i teckenspråk

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att säkerställa att de studerande har tillräcklig färdighet i teckenspråk och teckenspråkstolkning.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

UMEÅ UNIVERSITET

Läkarutbildningen

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Målsättningen med antagning med alternativt urval är att i urvalsprocessen väga in förmågor och egenskaper hos de sökande som inte framgår av gymnasiebetyg och högskoleprov. Bedömningskriterierna rör sig i stor utsträckning kring studentens förmåga att kommunicera och samverka med andra. Motivation för vårdyrkesutbildning är en annan viktig variabel.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten har i stort sett upphört för den grupp som antas med alternativt urval. I de fall de förekommer beror det på oförutsägbara orsaker som sjukdom etc. Orsaken till att studieavbrotten har minskat torde vara att urvalsmetoden medger att studenterna kallas till information och genom intervjun får en bred presentation av läkarutbildningen och läkaryrket. Under detta tillfälle får de även träffa studenter som redan påbörjat utbildningen och får information om viktiga studiesociala angelägenheter för de blivande läkar-kandidaterna.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Tandläkarutbildningen

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med antagning med alternativt urval är att studieavbrotten på utbildningen ska minska. Det alternativa urvalet kommer dock att upphöra vårterminen 2002, då antagning enbart kommer att ske på grundval av betyg och högskoleprovsresultat.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

UPPSALA UNIVERSITET

Läkarutbildningen med forskningsinriktning

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Målet var att antagning med alternativt urval skulle finna personer med intresse och lämplighet för forskning inom det prekliniska området, men eftersom målet inte uppnåddes, lades utbildningen ner.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten var opåverkade av antagning med alternativt urval.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten var opåverkade av antagning med alternativt urval.

ÖREBRO UNIVERSITET

Högre restaurangutbildning

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Målet med antagning med alternativt urval är att de blivande studenterna ska få visa yrkesskicklighet inom området. Vidare ska studenterna vara motiverade och vara medvetna om utbildningens innehåll och målsättning. Avslutningsvis bör studenterna vara medvetna om att utbildningen är lokaliserad till Grythyttan.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Eftersom studenterna är medvetna om vad de antas till är studieavbrotten mycket få. Alla studenter har antagits med alternativt urval sedan utbildningen startade.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Att de antagna studenterna redan i det alternativa urvalet fått visa sin yrkeskunskap ger dem större självförtroende och ökad motivation att fullfölja studierna.

Teckenspråk för hörande och teckenspråk för döva

Mål och syfte med antagning av studenter med alternativt urval

Syftet med alternativt urval är att kvalitetssäkra urvalet så att studenterna har tillräckliga förkunskaper för teckenspråkskurser.

Har studieavbrotten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieavbrotten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Har studieresultaten ökat, minskat eller är det opåverkat av antagning med alternativt urval?

Studieresultaten är opåverkade av antagning med alternativt urval.

Högskoleverkets rapportserie från år 2000 och framåt

Rätt juristutbildning? Utvärdering av juristutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2000:1 R

Forskarskolor – ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2000:2 R

Journalistutbildningarna i högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2000:3 R

Högskolestudier och funktionshinder
Högskoleverkets rapportserie 2000:4 R

Utbildningar inom vård och omsorg – en uppföljande
utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 2000:5 R

Utvärdering av Socionomutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2000:6 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan i Jönköping
Högskoleverkets rapportserie 2000:7 R

Lärosätenas arbete med jämställdhet, student-
inflytande samt social och etnisk mångfald
Högskoleverkets rapportserie 2000:8 R

Goda exempel
Hur universitet och högskolor kan arbeta med
jämställdhet, studentinflytande och social och etnisk
mångfald
Högskoleverkets rapportserie 2000:9 R

Tentamen: "Plusning" och begränsning av antalet
tillfällen
Högskoleverkets rapportserie 2000:10 R

Designutbildningar i Sverige. En utredning och
utvärdering.
Högskoleverkets rapportserie 2000:11 R

Högskoleprovet – Gårdagens mål och framtida
inriktning
Högskoleverkets rapportserie 2000:12 R

Eldsjälar och institutionell utveckling
Högskoleverkets rapportserie 2000:13 R

Antagning till högskolan – erfarenheter och visioner
Högskoleverkets rapportserie 2000:14 R

Att leda universitet och högskolor. En uppföljning och
analys av styrelseformen 1998
Högskoleverkets rapportserie 2000:15 R

Högskolornas tillämpning av EG-direktiv i
sjukvårdskutbildningen och barnmorskutbildningen
Högskoleverkets rapportserie 2000:16 R

Sexuella trakasserier mot studenter – högskolornas
åtgärder
Högskoleverkets rapportserie 2000:17 R

Livslångt lärande som idé och praktik i högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2001:1 R

Nationella ämnes- och programutvärderingar
Högskoleverkets rapportserie 2001:2 R

Vilken betydelse har utländsk bakgrund för resultatet
på högskoleprovet?
Högskoleverkets rapportserie 2001:3 R

Examensrättsprövning
– utgångspunkter och tillvägagångssätt för
Högskoleverkets examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 2001:4 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Lunds universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:5 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Uppsala universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:6 R

Karriär genom befordran och rekrytering
Högskoleverkets rapportserie 2001:7 R

Högskoleverkets utvärderingar – från bedömning av
kvalitetsarbete till bedömning av kvalitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:8 R

From quality audit to quality assessment
The New Evaluation Approach for Swedish Higher
Education
Högskoleverkets rapportserie 2001:9 R

Internationell jämförbarhet & nationell styrning
– aktuella perspektiv på högskolornas examensordning
Högskoleverkets rapportserie 2001:10 R

National Review of Subjects and Programmes
Högskoleverkets rapportserie 2001:11 R

Forskarskolor i Sverige – en sammanställning
Högskoleverkets rapportserie 2001:12 R

Utvärdering av datavetenskapliga/datalogiska
utbildningar i Sverige
Högskoleverkets rapportserie 2001:13 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Kungl. Musikhögskolan, Mälardalens högskola,
Karlstads universitet samt Örebro universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:14 R

Tid för studier – en jämförelse mellan fyra
yrkesutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2001:15 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan i Skövde
Högskoleverkets rapportserie 2001:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid
Malmö högskola
Högskoleverkets rapportserie 2001:17 R

Pedagogisk skicklighet och pedagogiska meriter
– historik och praktik
Högskoleverkets rapportserie 2001:18 R

Högskoleprovets prognosvärde
Högskoleverkets rapportserie 2001:19 R

Core curriculum – en bildningsresa
Högskoleverkets rapportserie 2001:20 R

Akademisk frihet – en rent akademisk fråga?
Högskoleverkets rapportserie 2001:21 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan i Kalmar, Högskolan i Trollhättan/
Uddevalla, Karolinska Institutet samt Stockholms
universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:22 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet
vid Högskolan Kristianstad
Högskoleverkets rapportserie 2001:23 R

Utvecklingen av högskolornas samverkansuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2001:24 R

Utvärdering av medie- och kommunikationsvetenskap-
liga utbildningar vid svenska universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 2001:25 R

Studenterna i Sverige. Om livet och tillvaron som
student vid sekelskiftet 2000
Högskoleverkets rapportserie 2001:26 R

20 åtgärder för att stärka studenternas rättssäkerhet
– Högskoleverkets redovisning av ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2001:27 R

Studenternas resultat
Högskoleverkets rapportserie 2001:28 R

Högskolelärares bisysslor
– hur fungerar högskolornas information och kontroll?
Högskoleverkets rapportserie 2001:29 R

Kollegialitet eller rättssäkerhet
Högskoleverkets rapportserie 2001:30 R

Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, tillsyn, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser, bedömning av utländsk utbildning och studieinformation.